

MOŽNOSTI TERAPIJE Z MEDICINSKIM LASERJEM V GINEKOLOŠKI AMBULANTI

Laser se v medicini uporablja že dolgo. V Sloveniji so začeli izdelovati laserje že leta 1968 (Fotona). Danes pa je uveljavljen na številnih področjih v medicini in zobozdravstvu.

Poznamo več vrst laserjev, ločijo se glede na aktivni medij, ki daje laserju osnovne značilnosti (trda snov, tekočina, plin, polprevodniki). Ločimo jih lahko tudi glede na moč energije (visoka, nizka, srednja).

V ambulantni ginekologiji se je uveljavil Fotonin laser, ki ima v kombinaciji dve valovni dolžini. Er:Yag z valovno dolžino 2940nm in Nd:Yag z valovno dolžino 1064nm.

Lasersko zdravljenje določajo parametri laserskega žarka, površina na kateri želimo delovati, vzorec žarka in hitrost s katero se žarek pomika po tkivu. Tkivo lahko laserski žarek absorbira, odbija, prenaša ali razprši. Učinek je opazen le pri absorpciji, kot fotokemična, fototermična in fotomehanična interakcija med žarkom in tkivom.

Nastavitve laserja določajo njegov učinek. Tako lahko z laserjem režemo (z zelo visoko natančnostjo kot s kirurškim skalpelom), lahko odstranjujemo tkivo s hladno ali toplo ablacijo (površinsko odstranjevanje tkiva brez ali s točno določeno stopnjo segrevanja okolnega tkiva), povzročimo koagulacijo (segrevanje tkiva) ter posebnim termalnim učinkom sprožimo remodelacijo kolagena kar lahko še nadgradimo z globokim termalnim učinkom, kjer dosežemo pomlajevanje in zategovanje tarčnega tkiva.

V praksi so uveljavljeni postopki za zdravljenje z laserjem pri:

Ohlapnosti nožnice, ki se pojavi po porodih zaradi raztegnjenega tkiva, navadno ob slabem delovanju mišic medeničnega dna in težkem delu ali nerednem odvajanju blata.

Stresni urinski inkontinenci, kjer z delovanjem na nožnico in/ali sečnico ustvarimo boljšo podporo sečnemu mehurju.

Cisto/rektokeli, to je spust sprednje ali zadnje stene nožnice, ob tem je velikokrat prisotna tudi določena stopnja spusta same maternice.

Seveda je pri določenih opisanih težavah potrebno delovati tudi na same mišice medeničnega dna in pacientkam svetovati prave vaje ali fizioterapijo v kombinaciji z magnetnim stolom.

Novейše izkušnje kažejo dober učinek pri:

Atrofiji nožnice, kjer so prisotne spremembe v tkivu nožnice, sečnice in zunanega spolovila zaradi pomanjkanja spolnih hormonov (Estrogena) v času prehoda v menopavzo ali kasneje že v meni. Težave so lahko različne stopnje, kažejo se kot težave z bolečimi spolnimi odnosi, pogostimi uroinfekti in vaginalnimi vnetji. Terapije je zelo uporabna predvsem v primerih, ko je zdravljenje s lokalnimi Estrogeni kontraindicirano.

Vulvodiniji, ki je definirana kot kronična bolečina zunanjega spolovila in/ali nožnice. Vzroki za nastanek so lahko različni (poškodba živca, preobčutljivost, alergija, draženje urina, predhodna pogosta vnetja).

Lichen sklerosus, to je redka kožna bolezen, ponavadi prizadene genitalni ali analni predel. Pojavi se kot bel plak tanke kože (kot zmečkan tanek papir). Prisotna je lahko pordelost, bolečina na dotik, močna srbečica, pogoste so ranice in pike, dovzetnost za vnetja je večja, spolni odnosi so boleči.

Pri zadnjih treh opisanih stanjih je na voljo tudi simptomatska terapija z različnimi mazili. Laserska terapija je le ena od možnosti zdravljenja, ki pa se je pokazala za zelo uspešno.

Glede na zmožnosti in usposobljenost ambulantnega ginekologa so možni še manjši do srednje veliki kirurški posegi:

Odstranjevanje določenih **benignih lezij**,

kondilomov,

cist

ali histološko verificirane **blage displazije materničnega vratu** (CIN).

Možno je preoblikovanje malih labij –**Labioplastika**, zaradi estetskih ali funkcionalnih težav.

Zdravljenje brazgotin, po porodih, po vaginalnih operacijah.

Odstranjevanje analnih vrečk, ki ostanejo po težavah s hemeroidi.

Iščejo se vedno nove možnosti za uporabo laserja v medicini. Znanje o delovanju laserja, nova odkritja in zmogljivejše naprave so prihodnost, ki nas čaka.

Še vedno pa je pomemben pogovor s pacientko in obrazložitev delovanja predvidene laserske terapije, tako da so pričakovanja realna in ni dvomov o pravilnosti odločitve ZA lasersko terapijo.